

[Duborg.]

hvad der hidtil foreligger. Efter de Forslag, vi har set, efter de Udtalelser, der er fremkommet fra Regeringen, kan vi ikke vente en Forstaaelse fra den Side af det, der er Tidens store Spørgsmaal. Regeringen synes stadig kun at interessere sig for at give lidt Medicin til de mest syge og saa for øvrigt lade Sagerne gaa, som de kan. Men jeg vil tilføje, at jeg finder, at Forholdene i Aar er saa fortvivlede og Nøden i Virkeligheden saa stor indenfor Erhvervslivet, at selv om det kun er smaa Indrømmelser, der gøres af Regeringen, har vi, naar blot de gaar i den rigtige Retning, hverken Raad eller Ret til at afvise dem. Man maa tage alt med, hvad der kan faas, naar det blot fører i den rigtige Retning.

Gerda Mundt: Naar jeg har bedt om Ordet her i det høje Ting, er det kun for at fremdrage et enkelt blandt de overordentlig mange og meget interessante og vidtrækkende Emner, der er blevet berørt i alt det, der er blevet forelagt os i de faa Dage, jeg har haft den Ære at sidde her i Tinget. Jeg vil gerne have Lov til at gaa lidt nærmere ind paa et Spørgsmaal, som min Partifælle, det ærede Medlem Hr. Vesterager, kortelig berørte.

De allerfleste af os er alvorlig interesserede i, at den Undervisning, som gives i vore Skoler, baade Underskoler og Eksamensskoler, er saa god som muligt. Langt den største Del af vore Skoler og Undervisningsanstalter tilhører Staten og Kommunen, sorterer under det offentlige, men der har dog ogsaa fra de fleste Sider været Enighed om, at den private Skole har sin særlige Berettigelse, fordi der her indenfor snævrere Rammer kan vokse nye Tanker frem, som bedre kan blive prøvet her end i de store offentlige Skoler. En Privatskole, som er startet og opretholdes ved en enkelts Initiativ og bæres af en Personlighed, af en bestemt Aand, kan være mere frit stillet i Valget af sine Lærere, og fra en saadan Privatskole kan der og er der udsaaet Frø, som kommer hele vort Samfund til gode.

Beviset for, at dette anerkendes, er jo, at den private Skole støttes. Vi er mange, som i Aartier har kæmpet for at bevare de private Skolers Selvstændighed, og der gives dem jo ogsaa Understøttelse af det offentlige. Uden saadan Understøttelse vilde de private Skoler og Undervisningsanstalter ikke kunne opretholdes. De vilde være ude af Stand til at give deres Lærerkæfter saa god en Løn, at de kunde være med at vælge blandt de bedste; de vilde

være ganske ude af Stand til at skaffe sig gode Skolebygninger med alle de Undervisningslokaler, som kræves. Paa begge disse Punkter kan den private Skole dog paa Grund af økonomiske Vanskeligheder neppe staa Maal med den offentlige; alligevel trives den private Skole; og dette viser netop, at der baade i Skolerne og hos Forældrene er Villie til at ofre noget for Idealerne. Vi vil fra vor Side stadig være rede til at bryde en Lans for den private Skole, og vi kan gøre det med god Samvittighed, ogsaa naar det drejer sig om det, som er saa overordentlig vigtigt, det økonomiske, for skulde alle Elever fra de private Skoler — det drejer sig dog om over 46 000 Børn ifølge den sidste statistiske Tabel — overgaa til Statens og de kommunale Skoler, vilde det paaføre det offentlige en betydelig Merudgift, og den er der dog vel ingen, der ønsker paa dette vanskelige Tidspunkt.

Men de private Skoler vil ikke i Længden kunne opretholdes, hvis Staten som foreslaet paa Finanslovsforslaget nedsætter Tilskuddet. Det gælder baade Realskolerne ud over Landet, hvis Tilskud i Fjor blev nedsat med 5 pCt., og hvoraf mange kæmper en meget vanskelig Kamp, og det gælder ogsaa de private Gymnasier, hvoraf der er 6 i Hovedstaden og 3 udenfor København; de fik i Fjor en Nedsættelse paa 10 pCt., og det var ogsaa Tilfældet for 3 Mellem- og Realskoler her i København. Der er i Lovens Bestemmelser taget Forbehold mod Kapitalopsparing. En saadan kunde i og for sig synes ønskelig, for hvorfra skal man ellers i disse vanskelige Tider tage Midlerne til at udvide og forbedre Bygningerne? Men skal den Nedsækering, der her er Tale om, føres igennem, vil det for de fleste af disse Skoler betyde, at de maa arbejde med Underskud, og hvordan mener man et Underskud skal dækkes? Det er ganske umuligt at forhøje Skolepengene. Alle, som har noget Kendskab til de private Skoler, ved, at det for mange af dem, der har sat deres Børn i dem, fordi de gerne vil have Børnene i særlige private Skoler, er meget vanskeligt at ofre de Skolepenge, som er nødvendige; mange Gange maa man give dem Nedsættelse paa Grund af Trang, og det vil være ganske umuligt at forhøje Skolepengene. I det lange Løb vil denne Tilstand let komme til at betyde en Forringelse af Lærerkæfterne, og det vil i Virkeligheden være Begyndelsen til, at den private Skole helt ødelægges, hvad der, som jeg her har sagt, baade vil være principielt forkasteligt og ogsaa kostbart for det offentlige; det drejer sig for de Skolers